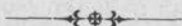

Planinski Vestnik.

Glasilo Slovenskega planinskega društva.

Št. 1.

V Ljubljani januarja 1903.

Leto IX.

V dan našega plesa.

Zdaj struna vriska
in luč drhti,
piščal zdaj poje
in pod grmi.

(Baumbach-Funtek:
»Zlatorog«.)

Vabimo na prvi svoj ples.

Skoraj je že vse pripravljeno, skoraj je že tu dan plesa. Čutimo bližati se ta dan, razvneti od radostnega pričakovanja, da bo lep naš ples, da bo sama radost, da bo to, kar smo si izsanjali.

Združiti hočemo k porajanju svoje prijatelje. Vabimo k sebi one, ki so željni postati deležni našega veselja, in one, ki hočejo biti ljubi družabniki našim gostom, to je svoje planince in planinke, da pokažemo v velikem, kar je sicer itak dobro znano, da je planinsko srce polno radosti, da je odkrito in pošteno.

Drobno seme, iz katerega je vzkliko pred desetimi leti naše društvo, je pognalo lepo: ni pač manjkalo blagoslova. Mnogoterni sad priča o plodovitosti zemlje, na katero je padlo seme. In med temi sadovi je eden najlepših družabnost, ki jo je povzbudila planinska stvar v našem narodu. Ože in lože nego drugi se združujejo planinski krogi, ker jih družijo k prijateljstvu mogočna priroda, mati vse radosti.

Ne dvomimo, da uspe naš ples, saj je ples planincev, ki jih ima vsakdo rad. Ne dvomimo pa tudi ne, da utrdi dobri glas, ki ga uživajo vse priredbe naše. Pridite torej vsi, pridite, da se radujete! Okrasimo vam dvorano planinski, da vas zvabijo tudi v njej jasni vrhovi gorá k veselemu vrisku in da vam vzkipi srce v blaženi volji, v katero vas zazibljeta prisrčnost in dobrovoljnost.

Vsem vam, ki pridete, se bo glasilo iz stoterih ust: Dobro došli, dobro došli!

Hribolazec po zimi.

(Spisal J. M.)

Žalostno gleda večina hribolazcev težke megle, ki zavijajo gore v pozni jeseni, kakor bi jih hotele spraviti črez zimo. Minejo dnevi, minejo tedni, toda niti najmanjši vrh se ne prikaže izza sive odeje. Zimski oblaki preprežejo polagoma vse obzorje in kmalu se začno iz njih usipati manjše in večje snežene cape, katerih se sicer nekateri vesele, večina pa ne. S čemernim obrazom spravi tedaj hribolazec črevlje, nahrbtnik in palico, saj jih ne bo rabil najbrže skoraj pol leta. Pridejo pa zopet jasni solčni dnevi. Mrzli sever razpodi meglo in planine se nam pokažejo v novi, krasnejši zimski obleki. Zdi se nam, kakor bi se dvigali pred nami tirolski in švicarski vrhovi s svojimi ledeniki. Kako utriplje hribolazcu srce pri tem pogledu, kako se mu vzbuja hrepenenje po njegovih ljubljencih! Toda ne more jih obiskati. Pozdravljati jih sme od daleč, občudovati njih krasoto, toda do njih mu brani trda, neizprosna zima, ki jih je zavarovala z ledenim in sneženim oklepom.

More pa li res zima hribolazca ustaviti in mu zapreti pot na gore? Nikakor ne! Dokazano je že davno, da hribolazec ni odvisen od letnega časa. V najhujših zimah so bili turisti že na najvišjih evropskih gorah, kakor na pr. na Ortlerju, Jungfravi, Mont Blancu. Seveda je pač malo hribolazcev, ki si upajo kljubovati težavam in nevarnostim, katerih so gore polne po zimi.

Nikakor ne nameravam govoriti o zimskih turah na snežnike, ki so tudi po leti pokriti z debelim ledom; zakaj na teh zima ne izpremeni veliko. Pred teboj se razprostirata kakor v avgustu led in sneg. Računati moraš torej razen s kratkim dnevom in slučajno hujšim mrazom le še s tem, da bo treba gaziti v začetku debel sneg in slednjič sekati več stopinj nego v letnem času. Nevarna taka pot ni posebno, pač pa je utrudljiva in draga, ker potrebuješ več vodnikov in nosačev.

Drugačne so pa razmere v naših planinah, ki po zimi popolnoma izpremene svoje lice. Pota do njih vznožja so navadno pokrita z debelo sneženo odejo brez vsake najmanjše gazi. Sočne planine, po katerih so pred par meseci še veselo odmevali zvonci pasoč se črede, so se izpremenile v širna snežišča. Na njih zapaziš nekaj velikih sneženih kupov; to so zametene planinske koč. Zastonj se oziraš po pritlikovju, skozi katero si že morda večkrat iskal steze: zameteno je globoko v snegu. Meli, prode, jarke, vse je zravnal sneg. Tudi kline, vrvi in vklesane stopinje je zima vklenila v snežene okove; police in zidci so pa tako zameteni, da je vse le ena

velikanska ledena stena. Greben venčajo velikanski nameti in vrh sam se čudovito lesketa v ledenem oklepu.

Nekatere naše gore se smejo torej brezdvomno v svoji zimski obleki primerjati najtežavnejšim tirolskim goram. Hribolazec je pa tudi bogato odškodovan za ves trud in vse težave, zakaj razgled je v zimskem času neprimerno krasnejši in razsežnejši nego v letnem. Tu vidiš popolnoma razločno gore, ki se ti v sezoni ob najugodnejšem vremenu pokažejo komaj v meglenih obrisih. In kako se ti raduje oko nad širnimi snežišči, ledenimi vrhovi, ogromnimi nameti, lesketajočimi se stenami! Zdi se ti, da stojiš v kraljestvu švicarskih ledenikov.

Seveda je treba hribolazcu za zimsko turo vztrajnosti in izkušenosti, zlasti v ledu in snegu, s katerima ima največ opraviti. Za vsako pot mora imeti še enkrat toliko časa kakor po leti. Zato je treba pot zgodaj zjutraj nastopiti, zlasti če ve, da ne bo mogel prenočiti v dobro zaprti koči; zakaj v tem slučaju mora biti že do večera nazaj, dan je pa jako kratek. Obleči se je jako gorko. Spodnja obleka naj bo vsa volnena. Kratke hlače za zimo niso; najboljše so dolge in gamaše. Močan lodnast jopič zapasaj dobro okrog ledij, da ti ne pride sneg do živega, ako se udereš do pasu, kar se ti bo večkrat pripetilo. Gorak plašč ti bo kaj dobro služil na vrhu. Razume se tudi samo ob sebi, da ne smeš pozabiti volnenih rokavic. Močne dereze so ti ravno tako neobhodno potrebne kakor cepin. Ako je družba večja, naj je ima cepin vsaj polovica. Imeti moraš tudi močno vrv, če ne hodiš sam, in največkrat bodeš bridko pogrešal krpelj, ako si jih pustil doma. Kar se pa tiče jedi in pijače, vzemi s seboj, kar ti bolje ugaja. Samo zavretega vina, zmešanega s čajem, nikar ne pozabi! Gasil ti bo žejo, te grel in krepil.

Po zimi ne hodi na goro nikdar sam, ako je ne poznaš tako natanko kakor, recimo, svoj žep; sicer kaj hitro zaideš in slednjič morda celo zmrzneš. Uhti te noč, v temi tavaš okrog, gaziš sneg, se udaraš do pasu in, predno prideš do ljudi, omagaš popolnoma in ležeš k večnemu počitku!

Izberi si tudi vedno lepo vreme, ki se po zimi navadno ne izprevrže tako naglo kakor po leti. Ob dvomljivem vremenu iti po zimi na težavne gore, je neumnost. Seveda nikar ne misli, da prideš gotovo na vrh, na katerega si se namenil. Po velikem trudu bodeš moral marsikaterikrat spoznati, da si se lotil nečesa, kar presega tvoje moči.

To sem izkusil lansko zimo, ko sem se napotil na Triglav. Bilo je nekako sredi januarja, ko sem se pripeljal popoldne na

Dovje. Poprej sem še pismeno sporočil g. Aljažu, naj mi preskrbi vodnika. Na postaji sem zaman gledal po Šmercu, namesto njega sem pa zapazil g. Aljaža. Silno hudo je gledal in mi žugal s palico že od daleč. Ko mu pa ponudim desnico v pozdrav, zagradi me za rokav in začne na ves glas vpiti: „Alo, na žandarmerijo! Jaz ti pokažem, sedaj lesti na Triglav! Kar zapreti te ukažem, da ti bodo tvoje muhe v glavi zmrznile“.

No, jaz poznam g. Aljaža dobro, da ni nikdar tako hud, kakor se kaže. Zato se ga tudi nisem ustrašil. V Mojstrano grede mi je potem med mnogimi svarili in opomini povedal, da je Šmerc pripravljen z menoj iti, ako me do njegove hiše ne sreča pamet, da bi opustil svoj namen.

Pri Šmercu smo mnogo ugibali, ker se me je pa pamet izognila v sicer ozkih mojstranskih ulicah, kakor je g. Aljaž pri odhodu zatrjeval, napotila sva se s Šmercem proti večeru v Krmo. Namerala sva prenočiti v lovski koči in drugi dan oditi dalje. Skozi Kot in po robu Malega Triglava pa je po zimi skoraj nemogoče priti, vsaj tako so mi zatrjevali v Mojstrani.

V „Tnalu“ je bilo že precej več snega, nego pa v Dolini in čim bolj sva se bližala Krmi, tem debelejši je bil. Vendar je bila pot dobro izvožena. Ko sva prišla v Radovino, je bila že trda noč. Sneg je bil kakor sipa in ni nikjer držal. Gazila sva ga, da nama je bilo pošteno vroče vkljub mrzli noči. Tako gazenje ni ravno prijetno, zlasti po noči, ko ne vidiš drugega kakor sneg, v katerega se udaraš. Da je bilo med potjo kaj izpremenbe, sem se tu-intam pogreznil v kako luknjo, ki je bila zadelenena s snegom. To je opozorilo Šmerca, da najbrže nisva na pravi poti. Izpremenila sva torej smer in se držala bolj desne strani doline.

Hodila sva že skoraj štiri ure, ko zagledava pred seboj nekaj temnega. Bila je lovska koč. Šmerc poišče ključ v tramu in jo odpre. Bila je silno mrzla. Pomagala sva si pa hitro. Drv je bilo dosti, in kmalu je veselo prasketal ogenj na ognjišču. Kako krasno se nama je prilegel gorak čaj! Potem sva pa legla k počitku. Šmerc je kaj kmalu zasmrčal, mene sa pa ni hotel lotiti zaspanec. Postelja je bila silno trda; ležal sem malodane na golih deskah, ker je bilo le par birk slame, odeje pa prav nobene. Zavijal sem se v plašč, toda vkljub temu sem hudo premrzoval. Vendar se je pravi mraz šele začel, ko je ogenj ugasnil in je šla ura čez polnoči. Dobro, da se je tudi Šmerc zbudil vsled mrazu. Zakurila sva zopet, da je bilo veselje. Ogrela sva se še s čajem in proti štirim sva odrinila iz koč.

Jutro je bilo jasno, pa silno mrzlo. Izprva sva hitro stopala, da sva se ogrela, kmalu sva pa merila počasnejše korake, ker naju je začel kar pot oblivati. Čim dalje po dolini sva prišla, tem bolj se nama je udiralo. Tolažila sva se, da prideva na zmrzel sneg, ko bova začela navkreber lesti. Toda tu sva naletela še na slabše. Sneg je bil prhek, da se je kar posipal. V medlem svitu zvezd je bil podoben bilijonom drobnih blestečih se demantov. Udiralo se nama je do kolena. Šmerc je hodil pred menoj in mi delal stopinje; to pa ni dosti pomagalo, zakaj vsako je sneg kar sproti zasipal. Ko nama je bil pa sneg že črez kolena, navezala sva si krplje. Nekaj so nama že pomagale. Hodila sva pa skoraj še teže, ker se je na krpljah nabiral sneg, katerega sva morala od časa do časa otresati. Slednjič mi je začel upadati pogum, posebno ker je Šmerc rekel, da s Triglavom ne bo nič, ko je sneg tako slab. „Ako bi bil sneg zmrzel“, je menil, „potem bi ne bilo tako hudo, toda v takem snegu ne prideva do noči niti do koč Marije Terezije“.

Ko sem videl, da se je že zelo utrudil, sem šel jaz naprej in delal stopinje. Takoj sem spoznal, da je v takem snegu sama ne zdelava. Delal sem gaz komaj četrť ure, in že je pot lil od mene. Da bi se preveč ne utrudila, sva se menjavala v gazenju.

V jutranjem mraku sva zapazila pred seboj Vernar in bolj na levo sedlo, črez katero se gre na Velo polje. Imela sva ga skoraj pred nosom, pa zdelo se nama je, da se vedno bolj odmiče. Že se je malo svetlikalo; vrhovi na obeh straneh doline so vedno določneje stopali iz tmine in kmalu so se začeli robiti s zlatimi prameni. Zimsko jutro je že vstajalo. Krasno so se rdečile stene strmega Tolstca, okrog katerega so plavale lahne rdečkaste meglice. Tuintam je katera smuknila črez sedlo. V višini je pa bil hud veter, zakaj zagrabil je vsako meglo, ki je zašla v dolino, in jo hitro odnesel črez Rjavino. Ta ples mi ni posebno ugajal, jutranje megle namreč napovedujejo slabo vreme, posebno če pridejo iz Bohinja.

Ko sva prigazila do tja, kjer se cepi pot črez sedlo, se je že popolnoma zdanilo. Na kolu pri razpotju je nabita deska z napisom, ki kaže, kje moraš od poti kreniti. Iz snega sta molela samo konec kola in gornji rob deske.

„Ko smo šli zadnjikrat po zimi na Triglav“, je omenil Šmerc, „smo tu že navezali dereze, tako trd je bil sneg“.

Midva sva se pa še s krpljami udirala globoko. Prišlo je pa še slabše. Ko sva se pripotila malo više, je pokrivala sneg tanka ledena skorja, ki je pa pri vsakem koraku počila. Kako silno utrudljivo je to, ve vsak, kdor je že hodil po takem. Tuintam je

pa bilo popolnoma zamrzlo, seveda le za par korakov. Preplazila sva se čez taka mesta le z veliko težavo in sicer s cepinoma. Zelo se nama je namreč dričalo, ker so obroči pri krpljah gladki. Da bi pa vsakih deset korakov krplje zamenavala z derezami, nama seveda ni kazalo.

Gazila sva tako z največjim trudom naprej; sneg je bil pa vedno slabši. Črez cele štiri ure sva prilezla slednjič do koč v Gornji Krmi. Tu sva se morala odločiti za naprej ali za nazaj. Šmerc mi je odločno svetoval, da se vrneva. In meni se je tudi začelo dozdevati, da bo ta najbolj prava. Nad nama je namreč silno bobnel vihar. Grmelo je, kakor bi pod Triglavom streljali s topovi. Od vseh strani so silile megle v dolino, zlasti iz Bohinja so pošiljali eno za drugo.

„Meni diši po snegu“, se oglasi Šmerc; „gotovo začne v kratkem mestu. Ako greva dalje, naju še kje pod Triglavom zamete. Kar nazaj obrniva, bo še najpametneje!“

Po nekolikem premišljevanju sem se premagal in vrnila sva se. Ko sva bila prišla v Radovino, je že začelo prav pošteno mestiti.

Iz tega razvidimo, da slab sneg lahko prepreči turo popolnoma. V tem oziru so nekatere naše gore celo nepristopne s severne strani, kjer jih zimsko solnce nikdar toliko ne obsije, da bi sneg kopnel in bi potem držal, ko zopet zamrzne. Zato tudi ni primerna za zimske ture večina gora v Julijskih Alpah, na katere vodijo lažja pota s severne strani. Jalovca, Razora, Sphega plaza itd. pa sploh ne svetujem nikomur v zimskem času. Sicer se je lansko zimo nekaj govorilo, da so šli nekateri Tržačani, med njimi tudi znani Kugy, meseca februarja na Jalovec; toda gori najbrže niso prišli. Ako bi bili res prilezli na vrh, bi se gotovo ne bili pozabili pohvaliti v spominski knjigi. Ko sem bil pa jaz meseca julija gori, ni bil tisto leto pred menoj še nihče zapisan.

Dostopnejše so po zimi Karavanke. Vsa lažja pota vodijo namreč nanje z južne strani. Gorki solnčni žarki raztope sneg, ki po noči zopet zamrzne. Po njem se potem z derezami krasno hodi. Akoravno se popoldne zopet omehča, te ne ovira preveč na povratku. Golica je za tak zimski izlet kakor nalašč. Do Planine in navadno še naprej je pot že tako izvožena, potem imaš le še par ur do vrha. Ako greš zgodaj od Kopišarja, oziroma z Jesenic in je sneg trd, prideš na vrh skoraj v istem času kakor po leti. Na povratku se pa lahko zabavaš z najlepšim dričanjem.

Tudi Stol ni posebno težaven. Ob mehkih zimah so že večkrat divji lovci praznovali na njegovem grebenu novo leto. Jaz sem

naletel nekoliko slabše,*) ker je brila huda burja. Poti se drži kar tiste kakor po leti. Ko pa prideš nekoliko nad ovčarjevo kočo, spusti se raje v drčo, po kateri prideš naravnost v sedlo med Stoloma. Zaznamenovana steza se namreč vije nad drčo. Tod je pa precej težavneje gaziti, ker se lahko udereš v kako zameteno globel.

Naravnost krasen zimski izlet je pa na Begunjščico. Ko so se nam lansko leto podaljšale božične počitnice, vrnil sem se na Gorenjsko, oborožen z derezami, vrvjo in cepinom. Ž njimi sem sklenil napasti Begunjščico. Po šestih zjutraj — bilo je 10. januarja — sem zapustil Breznico. Bilo je zelo temno in moral sem s svetilnico iskati steze čez Gosjak. V Pečeh ni bilo prav nič snega. Komaj sem se pa obrnil zopet navzdol v Zavrnh, je bilo tako ledeno, da bi bil skoraj rabil dereze. Začelo se je ravno nekoliko daniti, ko sem ob šumeči Završnici prišel do Jezerc. Mahnil sem jo kar po rudarski stezi navzgor, ki je bila skoraj popolnoma kopna. Ko sem prišel do Jam, se je že zdanilo popolnoma. Tu je bil že precej debel sneg; ker je dobro držal, se mi ni posebno udiralo. Pri Zgornjih Jamah sem si pa že moral natvesti dereze; tu se začenja namreč strmina, ki nadalje vedno bolj raste. V zmrzlem snegu so dereze prijemale imenitno. Zdelo se mi je prijetnejše nego po leti na travi. Brez vsake težave in utrujenosti sem prišel do zahodnega grebena. Tu se mi je odprl pogled na Zelenico in na planino v njenem vzhodju. Toda nisem si dal časa, da bi se ogledal, ker me je sililo le na vrh. Črez greben so moleli na več mestih velikanski nameti. Zato sem ga zapustil in sem prečkal vedno višje naravnost proti glavnemu vrhu. V letnem času je to nerodnejše, ker moraš lesti večkrat skozi ruševje. Jaz sem pa imel popolnoma gladko pot, ker je ruševje počivalo globoko pod snegom, da, na mnogih mestih so bila tla še celo pregladka. Bog ne daj, da bi mi bilo izpoddrsnilo; pridričal bi bil gotovo naravnost v dolino.

Kdor ogleduje Begunjščico iz Lesec ali Begunj, se gotovo čudi njeni strmini. In zares, podobna je strmi strehi. Vkljub temu je pa na južni strani lepo zeleno obrasla. Toda paziti je treba tudi po leti. Ako na gladki travi padeš, zdrčiš lahko daleč navzdol in zadovoljen boš, če se ti posreči, da se ustaviš. Vsakemu se ne, kakor so pokazale nekatere nesreče. V zimskem času je stvar še precej opasnejša. Seveda, dobre dereze nevarnost vsaj zelo zmanjšajo, ako je že ne odstranijo popolnoma. Previdno sem torej stopal naprej in se pri vsakem koraku zasidral s cepinom. Naenkrat

*) Glej »Plan. Vestnik« 1901. I., št. 1.

sem pa prišel na čist led. Dereze niso več prijele in moral sem sekati stopinje. To delo pa ni posebno prijetno, pa tudi varno ne, ako si sam. Pri vsakem zamahljaju se telo kolikor toliko premakne in gledati moraš, da ne izgubiš ravnotežja. Paziti moraš kar najbolje, v kakih stopinjah stojiš, kako stojiš, kako moraš cepin vihteti, s katero nogo se prestopiti itd. Najmanjša nepazljivost te lahko stane življenje, zakaj pomagati ti ne more nihče. Drugače je seveda, ako te kdo drži na vrvi; že zavest, da si varen, ti daje večjo gotovost v vsem delu. Zato pa ne svetujem nikomur, da bi sam šel po zimi na Begunjščico. Jaz sem enkrat to storil, a ne bodem nikdar več. To sem sklenil takrat, ko sem si moral stopinjo za stopinjo priboriti s cepinom in ko večkrat nisem vedel, ali naj bi vsekal stopinjo ali se zasidral, ker me je hud veter hotel vreči iz stopinje. Dvema hribolazcema, ki se lahko drug na drugega zaneseta, se pa ni treba tega prav nič ustrašiti.

Premikal sem se previdno in počasi dalje. Kosci odsekanega ledu so se podili bliskovito navzdol. „Tako bodeš ti frčal, ako padeš“, sem si mislil. Prijel sem še krepkeje cepin in sekal še večje stopinje. Slednjič sem zagledal pred seboj vrh. Led se je umaknil sněgu, ki je rezko škripal pod derezami. Še par korakov po precej kopnem snegu, in bil sem na vrhu.

Vrh je že obsevalo opoldansko solnce. Bilo je prav toplo in popolnoma brez vetra. Moj toplomer na klobuku je kazal 9°R nad ničlo! Snega je bilo na vrhu nekaj črez meter. Odmetal sem ga s piramide in sedel nanjo. Razgleda pač ne morem popisati dostojno. Zdelo se mi je, kakor da bi sedel na kakem tirolskem snežniku in zrl na ledenike Zahodnih in Vzhodnih Alp. Celo za Turami so se bleščali na obzorju nekateri vrhovi! Najbrže so bile Zillerthalske Alpe. In te prostrane doline na obeh straneh snežno-belega grebena Karavank! Z eno besedo: moj trud je bil obilo preplačan. Celo uro sem občudoval to čudovito krasoto planinskega sveta. Potem sem pa moral misliti na odhod.

Nameraval sem po Zeleniškem plazu na planino Zelenico. Upal sem namreč, da bo dovolj kopen sneg za dričanje. V par minutah bi bil potem na planini — saj celo po leti ne porabiš cele ure. Krenil sem torej po grebenu proti vzhodu. Dolgo časa sem iskal prehoda na plaz. Povsod sem naletel na velikanske namete, ki so viseli črez greben. Ko sem videl, da z lepo ne pridem nikjer črez, sem se spravil nad najožji namet, ga odsekal in poslal na Zelenico. Kakor blisk je zdrčal po plazu; malo se je pokadilo, in bil je že v dnu. Sedaj sem se pa še jaz spravil črez plaz. Potipal sem ga s cepinom in takoj sem spoznal, koliko je ura bila. Sneg

je bil ves zmrzel; na dričanje še misliti nisem smel. Zadovoljen bi bil lahko, ako bi bil z derezami počasi prišel doli. Toda vse je kazalo, da bo treba tuintam celo kako stopinjo vsekati. In potem še kake tri ure gaziti debel sneg po dolini, pa že raje uberem isto pot nazaj. Tako sem si mislil in tudi storil.

Ker sem imel dosti časa, šel sem še malo dalje po grebenu proti vzhodu, se za vajo tuintam malo podričal in si nekoliko natančneje ogledal vrhove proti Tržiču. Potem sem se pa obrnil nazaj in začel prečkati vse pobočje naravnost v smeri proti Gornjim jamam. Sneg je bil že omehčan in na nekaterih mestih sem se udiral globoko. Moral sem tudi prelesti nekaj jako strmih drč, v katerih sem se vzdržal edino le s pomočjo cepina. S samo palico bi gotovo ne bil prišel črez.

Priplazil sem se ravno okrog precej strme stene, ko zagledam naenkrat komaj dvesto korakov od sebe trop divjih koz. Nekaj jih je ležalo na snegu, nekatere so pa menda za zabavo poskakovale okrog njih. Zapazile me še niso. Hotel sem jih prešteti. Ker pa niso bile mirne, sem se trikrat uštel. Začel sem ravno v četrto šteti, ko me zapazijo. Ves trop je bil mahoma pozoren in jo je pocedil v drobnem diru naravnost proti meni. Pa me vendar ne bodo napadle, si mislim.

Tu sem se domislil dogodka, katerega mi je pravil izkušen lovec. Šel je namreč nekoč nad divje koze. Sreča mu je bila mila; zakaj kmalu zapazi velik trop, ki je zbežal pred njim v strme stene, iz katerih ni mogel nikamor naprej. „Sedaj imam pa vse“, si misli lovec in zasede edini izhod. Toda lovec je obračal, velik kozel je pa obrnil, namreč celo čredo naravnost proti njemu. Zaletele so se vanj v največjem diru. „Srečni“ lovec ni vedel drugega storiti, kakor da se je urno vrgel na tla. Kozli in koze so pa poskakale črezenj v krasnih skokih. Ves presenečen je potem vstal, vesel, da je rešil svojo kožo, kozlovsko si je poiskal raje drugič.

Tega sem se spomnil in si za vse slučaje utrdil tla pod seboj; stal sem namreč na silno strmen snežišču. Z levo nogo sem se vprl v tla, desno koleno pa naslonil v breg in krepko prijel cepin, s trdnim sklepom, da ubijem glavo prvemu, ki se me loti. Ker se je pa treba pred vsakim bojem vsaj navidezno pogajati, zaklical sem kozlovski četi: „Ako vi meni nič nočete, tudi jaz vam nič nočem“. In glej, pomagalo je. Ko so prišle koze kakih petdeset korakov blizu, naredile so lep ovinek in v velikanskih skokih drevile naravnost navzdol. Dirjale so v lepi vrsti natanko ena za drugo, da sem jih prav lahko seštel. Bilo jih je 29. Ko so pri-

drevile do nekega skalovja, ki je molelo iz snežišča, so se razdelile v dva tropa, ki sta mi hipoma izginila izpred oči.

Jaz sem pa počasi lezel dalje in zijal na vse strani, kje bi zagledal kakega kozla, katerih sem sicer že dovolj postreljal. Toda tisti dan nisem videl nobenega več. Ko sem prišel na bolj položen sneg, sem se poskusil dričati, pa ni šlo; sneg je bil že preveč kopen. Gugal sem se torej počasi dalje. Pri Jamah sem še nekoliko posedel in počakal solnčnega zahoda, ki je bil tisti večer zares prekrasen. Niti naslikati ga ne moreš, kaj šele popisati!

Zimske ture je torej v Karavankah lahko opraviti. Menim pa, da smem isto trditi vsaj o nekaterih vrhovih v Savinskih planinah, čeprav sam še nisem hodil po njih v zimskem času. Snežne razmere so gotovo na južnem pobočju iste kakor v Karavankah. Snežišča so seveda na mnogih krajih še strmejša in cepin bi imel gotovo obilo opraviti.

Naposled naj omenim neko precejšnjo nevarnost, katere naj se varuje hribolazec po zimi, zlasti pa spomladi; to so plazovi. Pomladanski plazovi imajo navadno stalno pot, zato se jih lahko ogiblješ. Seveda, če moraš ravno črez njih „delokrog“, je najvarnejše, ako počakaš, da „gredo doli“, ali pa pojdi mimo njih „preže“ v zgodnjem jutru, oziroma v mrzlem večeru. Drugače pa je z zimskimi plazovi. Ti gredo včasih prav nepričakovano. Ako pade namreč na stari, deloma zmrzli sneg nova snežena plast, zdrči novina kaj rada navzdol, ako solnce le nekoliko posije. Včasih zgrmi tak plaz tudi iz drugega, docela neznanega vzroka. Kolikrat se je že prigodilo, da ga je sprožila večja družba hribolazcev! Zato velja za naše zimske ture isto pravilo kakor za visoke ledeniške ture: ne hodi po novem snegu nikdar v gore, marveč počakaj vsaj par dni, da plazovi odidejo ali pa da sneg zamrzne na spodnjo plast.

Večino nevarnosti odstraniš torej lahko s previdnostjo. Ako se ne strašiš truda in težav, obišči tudi po zimi eno ali drugo naših gora in našel bodeš na njih isti užitek kakor na dolгих in težavnih ledeniških turah.

Blejsko jezero.

Da biser si Kranjske dežele,
o jezero, kdo bi tajil?
Če ne bi biló, bi gotovo
te žid ne bil v roke dobil!

Društvene vesti.

Umrla je našemu odborniku in pisatelju g. Janku Mlakarju preblaga mati dne 5. t. m., stara 60 let, po dolgi in mučni bolezni. Zadnjo čast je vrli pokojnici izkazal tudi osrednji odbor. N. v m. p.

Planinski ples, prvi ples Slov. plan. društva.)* Na nasvet, sprožen na lanskem občnem zboru Slov. plan. društva, se je odločil osrednji odbor, da priredi letošnji predpust društven ples. Določil je v to dan nedelje, 1. februar, izbral si je Sokolovo telovadnico v ljubljanskem Narodnem domu, zagotovil si je ljubljansko društveno godbo, in že je vse v najboljšem tiru, poskrbljeno je za vse neštevilne priprave, potrebne, da bo ples sijajen in da zabeleži naše društvo v dan svojega plesa nov uspeh v mlado, a vendar že bogato svojo kroniko.

V pripravljalni komite je privzel osrednji odbor izkušene moči, ki mu naj pomorejo pri zmagovanju velikega dela. V podporo so mu gospodje: Anton Gregorec, Jan Polivka, Henrik Ulrich, Josip Vavrůška in dr. Milutin Zarnik. Ustanovil je pa tudi damski komite in obljubile so mu svojo pomoč nastopne narodne dame, in sicer gospe: Julija dr. Ferjančičeva, Pavla Hauptmanova, Berta dr. Hribarjeva, Jelica Korenčanova, Marija dr. Košeninova, Marija dr. Kušarjeva, Pepina Macherjeva, Eliza Mikuševa, Minka Ogorelčeva, Franja Orožnova, Ivana Supančičeva, Ida Škofova, Franja dr. Tavčarjeva, Elza dr. Tominšekova, Berta dr. Trillerjeva, Ana Ulrichova, Olga Vrtovčeva ter gospodične: Pavla Borštner, Mira Dev, Anica Ferjančič, A. Globočnik, Anica Grasselli, O. Hieng, Josipina Porenta, J. Skaberne, Marica Sterger in Uršika Strah.

Da podamo nekaj podrobnosti o pripravih za planinski ples, naj navedemo, da bo dvorana vsa planinski opravljena. Slikovito gorovje s tihim jezercem ob vznožju jo bo krasilo, nad njo se bo vzpenjalo jasno modro nebo. Ne bo manjkalo skal, strmečih kvišku turistu v radost, in ne smrečja in jelk in bršljana. V planinski koči bodo točile brhke planinke rujno vince in domače bodo vabili pred njo zvoki harmonike na poskočen ples. Kar vas bo tu, vzkliknete v prekipavajočem veselju: „Al' nam kaj mor'jo, če smo vesel!“ V spomin na veseli ples si ponese plesalec domov list, ki izide baš v ta večer, poln smejavega humorja, poln planinskega zdravega duha.

Naš prvi planinski ples bo to; bodi naj velika skupščina vseh, ki jim je kaj mari za planinsko naše društvo, kajti društvu naj izvre iz našega veselja izreden gmoten uspeh, da si opomore pri zmagovanju velikih svojih denarnih potrebščin.

Da bilo srečno!

Darilo. Gosp. dr. Tomo Zarnik, zdravnik v Zagorju ob Savi, je poslal po odbornici plesnega komiteja gospici Josipini Porentovi znesek 20 K kot darilo, ker je zadržan, udeležiti se plesa. Naj bi ga posnemali vsi, ki jim brani zadržek, priti na naš ples!

Novi člani osrednjega odbora: Šlajmer Vera, soproga primarija v dež. bolnici v Ljubljani; Sirc Anka, knjigovodkinja v Ljubljani; Reich Avgust, c. kr. fin. tajnik v Ljubljani; Čermák Ferdinand,

Vnanjim članom je v tem listu priloženo vabilo na ples.

višji agrarski komisar v Ljubljani; Fridrich Franc E., veleposestnik v Mirasanu pri Petrovčah; Kunej Benjamin, tajnik posojilnice v Brežicah. — Kamniške podružnice: Garzarolli Franc pl. Thurnlak, c. kr. deželnosodni svetnik; Spindler Martin, c. kr. davčni nadzornik; dr. Kraut Vekoslav, odvetnik; Ravnikar Fr., c. kr. davkar; Ahlin Josip, c. kr. davčni kontrolor; Slatnar Anton, tiskarnar; Benkovič Vekoslav, farmacevt; Fišer Bogomil, nadgozdar; Fišer Ivana, nadgozdarjeva soproga; Saks Henrik, vodja tiskarne; Šubelj Fr., trgovec; Vedlin Anton, tajnik mestne hranilnice v Kamniku; Kumer Karel, trgovec (vsi v Kamniku); — Tomazin Ferdo, oskrbnik v Mekinah pri Kamniku; Grkman Janez, logar v Bistrici pri Kamniku; Špin Janez, gozdni čuvaj v Bistrici pri Kamniku.

Predavanje g. prof. Ivana Macherja na planinskem večeru dne 10. t. m. je bilo jako zanimivo in poučno. G. profesor je nenavadno obilo zbrano občinstvo povedel med sneg in led v naših in tujih gorah ter poljudno-učeno razložil in razkazal tvorjenje, gibanje in delovanje lednikov. Na temelju osnovnih pojmov o snegu in ledu ter pretvarjanja teh toplinskih proizvodov je razjasnil razne oblike lednikov, njih čudoviti vpliv na površje in ozračje. Govoril je tudi o vsakovrstnih plazovih in grobljah (morenah), ki so v zvezi z ledniki. Ker priobčimo vso razpravo v našem listu s slikami, naj omenimo le še to, da so poslušalci iskreno zahvalili g. prof. Macherja za lepo predavanje.

Kamniška podružnica pravlepo napreduje. Sedaj šteje 50 članov, marljivi odbor pa upa, da se to število še letos podvoji. Bog dal!

V Vodnikovi koči na Velem polju je bilo, kolikor kaže spominska knjiga, 1902. l. 106 turistov, izmed teh: 20 članov „Slov. plan. dr.“, 11 članov nemških društev, 27 dijakov. Čehov je bilo 25 (22 iz Prage), Dunajčanov 12; iz Nemčije so bili 3. Prvi je bil v koči dne 1. avgusta, zadnji 8. septembra. Dne 1. sept. je bival v koči tudi naš član, univerzni prof. dr. M. Murko. Zanimivo je, da jih je posetilo kočo avgusta meseca 96, septembra pa 10. Koča je splošno ugajala. Dva Dunajčana (ministrski svetnik in poštni kontrolor) sta zapisala v knjigo: „S Triglava prišedši, sva počivala 1 uro v tej prijazni, krasno ležeči koči.“ Naš član iz Trsta je označil v knjigi postrežbo kot izborna, tudi Saksonec je pohvalil postrežbo. Kočo je letos oskrboval I. Pekovec. Naposled si ne moremo kaj, da ne bi omenili ob teh statističnih podatkih, da je bil med posetniki te kočice neki prav zaveden in izobražen Slovenec, ki ni član našega društva, nego D. Oe. Alpenv. Kaj bi rekel dandanes slavní turist Goričan Stanič!

Hausenbichlerjevo kočó na Mrzlici je lani obiskalo 258 turistov.

Raznoterosti.

Na Vrdu nad Vrhniko, na progi Južne železnice, se namerava napraviti postaja za osebni in tovarni promet. Zasluga za to gre gosp. Josipu Lenarčiču, predsedniku trgovske in obrtniške zbornice za Kranjsko.

Davek vodnikom. Kakor je čuti, hoče država v nekaterih planinskih pokrajinah naložiti pooblaščenim vodnikom splošno pridobnino. Ker bi izvršitev te namere prav občutno zadela vodnike, ki jim je voditeljstvo le postranski in pičel zaslužek, so nekateri državni poslanci zaprosili finančnega ministra, da bi ukrenil drugače v korist prometu.

V kočah Beljaške sekcije na Koroškem je bilo 1902. l. 3708 oseb, in sicer v koči na Dobraču 1531, na Mangartu 199, v Findenikovi pod Višem 225, v Bertini na Kepi 298, v Beljaški 81, v Zajezerski 1374.

Nemško kočo na Okrešlju je lani obiskalo 136 turistov.

Na Solnograškem, katero je šteló 1896. l. 106.393 tujcev, se je zadnja leta promet le še pomnožil. Lani so šteli 167.694 tujcev, kar znači za mesto Solnograd pomnožitev prometa za 47 $\frac{1}{10}$, za ostalo deželo pa 70 $\frac{1}{10}$.

Meteorologični mesečni pregled za december l. 1902. Minoli mesec december je bil suh in mrzel. Povprečna toplina v Celsijevih stopinjah je znašala: ob sedmih zjutraj — 3·5°, ob dveh popoldne 0·1°, ob devetih zvečer — 1·9°, srednja mesečna toplina torej — 1·7°, za 0·2° pod normalo. — Srednji zračni tlak je znašal 737·7 mm, za 1·7 mm pod normalo. — Mokrih dni je bilo 6; padavina (sneg in dež) je znašala 33·6 mm. — Med vetrovi je najčesče pihal jugovzhodni. —

Srednja zračna toplina celega leta 1902. je znašala 9·04°, srednji zračni tlak 735·94 mm; padavine je bilo vse skupaj 1424·5 mm.

Za določevanje časa februarja meseca 1903 l.

	Časolizprava.	Odklon solnea od ravnika.
5. februarja	+ 15 ^m 25·3 ^s	— 16° 7' 9·3"
10. "	+ 15 ^m 36·1 ^s	— 14° 34' 1·9"
15. "	+ 15 ^m 27·1 ^s	— 12° 54' 55·3"
20. "	+ 14 ^m 59·6 ^s	— 11° 10' 40·8"
25. "	+ 14 ^m 15·3 ^s	— 9° 22' 9·3"

Glede vseslovanske razstave v St. Peterburgu, katere načrt in odredbe smo navedli v decembrski številki, nam je prijaviti še naslednje: Priredba razstave in vse, kar se nje tiče, je izročeno odboru, kateremu na čelu je glavni komisar razstave. Za nje častnega predsednika je izvolil odbor s soglasjem Njegovega Imperatorskega Visočanstva Visokega pokrovitelja razstave „tovarišča ministra financov“, tajnega svetnika Vladimira Ivanoviča Kovalevskega.

Želi se dobiti posebno takih stvari, katere so sposobne za trgovino, n. pr.: a) raznovrstne tkanine iz volne, lana, žameta; preproge, trakovi, sukno i dr.; b) šivanja, čipke (zobci) in šitki v zlatu; c) drobni izdelki iz lesa, tudi mebli (hišna oprava); d) izdelki iz kovine, tudi orožje in juvelirske stvari; e) izdelki iz usnja; f) keramični izdelki, kakor porcelan, glinena roba, steklo, kristal; g) muzikalni instrumenti; h) igrače; i) slike, umetniški izdelki; k) razni drobni izdelki; l) prirodni izdelki, posebno taki, o katerih se je nadejati, da pridejo v promet, n. pr. koristne tvarine, izkopane iz zemlje, vzorci lesa, sposobnega za industrijo. Kar se tiče surovih in porsurovih tvarin, bi se poslalo sledeče: volna, lasje, kože, maščobe, olje, tobak, vino i. dr. Vsi tukaj našeti predmeti ne izključujejo drugih predmetov, kateri bi bili sposobni in koristni za razstavo. Želi se tudi dobiti na razstavo etnografskih in zgodovinsko-arheoloških zbirk raznih slovanskih narodov, kakor tudi zbirk raznih literarnih del in materialov. Odbor želi le-te stvari dobiti kmalu, zato, da dá tiste, katere spozna za dobre in vredne razstave, prevesti v ruščino popolno ali pa le v posnetku.

Občni zbor „Savinske podružnice“

bo na Svečnico dne 2. febr. t. l. ob dveh popoldne
v gostilni gospoda Frana Petka na Ljubnem.

Dnevni red: 1. Pozdrav načelnikov; 2. poročilo tajnikovo o društvenem delovanju; 3. poročilo blagajnikovo; 4. volitev odbora na 3 leta; 5. predlogi.

Ako bi prvi občni zbor ne bil sklepčen, se bo vršil uro pozneje drugi občni zbor po istem dnevnem redu.

K obilni udeležbi vabi vljudno odbor.

Tej številki je priloženo „Kazalo“ za „Planinski Vestnik“ l. 1902.

Člani osrednjega društva plačujejo članarino osrednjemu odboru v Ljubljani, člani vseh podružnic pa svojim odborom.

Članarina „Slov. plan. društva“ in njegovih podružnic znaša na leto 6 K; poleg tega zneska plača nov član tudi 2 K vpisnine. Ustanovnik plača enkrat za vselej 60 K. Vseučiliščniki plačajo 3 K letnine in so prosti vpisnine.

„Plan. Vestnik“ prejemljejo vsi člani **brezplačno**. Nečlane stane na leto 4 K, dijake 2 K 40 h.

Društvena znamenja dobivajo člani v društveni sobi v Narodnem domu v Ljubljani, pri podružniških odborih, pri gospodu Ivanu Sokliču, trgovcu Pod Trančo, in pri gospodu J. Lozarju, trgovcu na Mestnem trgu v Ljubljani. Eno znamenje stane 2 K.

Nahrbtnike in gorske palice

prodaja trdka

AVGUSTA AUERJA naslednik IVAN KORENČAN

Stari trg št. 5. * Ljubljana. * Stari trg št. 5.

Nahrbtniki po 2 K in 2 K 40 h. — Gorske palice po 1 K 60 h.

Peterneleov dom na Bledu

priporoča vsem letoviščnikom in izletnikom

svoje ugodne sobe in svojo restavracijo.

Kuhinja je izborna. Todijo se najboljša dolenjska in istrska vina in buđejeviško pivo iz akoijske pivovarne.

Bivanje za daljšo dobo je za časa naznaniti.

Lastnik: **Jakob Peternele**, župan blejski.

Sangrad pri Kranju

ob železniški progi Ljubljana-Trbiž.

Letovišče za tujce pod zdravniškim nadzorstvom, med gorami, v samoti, 465 metrov nad morjem Vsakovrsten komfort Izvrstno bivališče za rekonvalescento

Sezona od maja do oktobra.

Cena šest kron na dan za zdravo in tečno hrano z vinom, za stanovanje, zračne, peščene, solne, gorke in mizle kopeli ter električno razsvetljavo.

Dvakrat na teden obišče zdravnik letovišče.

Lastnik dr. E. Globočnik v Kranju.

FRANC ČUDEN

urar v Ljubljani na Mestnem trgu

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilk. Vsi izdelki so priznani izvrstni in poceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

~~~ Ceniki na zahtevanje brezplačno ~~~

J. BONAČ

v Ljubljani v Šelenburgovih ulicah št. 5, nasproti nove pošte,
priporočam vljudno svojo

trgovino s papirjem in pisalnimi potrebščinami.

Vzorke papirja pošiljam na ogled. V svoji knjigovazni izdelujem vezi preproste in najfinije. Prevzemljem izdelovanje vsakovrstnih razglednic po fotografijah. Imam veliko zalogo vedno najnovejših razglednic.

~~~ Edina zaloga svinčnikov družbe av. Cirila in Metoda. ~~~

Tvornica kartonaže z električno silo. Po naročilu izdelujem raznovrstne škatle Prekupnikom velik popust.

Karla Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

v Ljubljani na Dunajski cesti št. 16

priporočata svojo veliko zalogo planinske opreme: krampeže, svetiljke, cepine, dereze itd., potem raznovrstno železnino za stavbe, kuhinjsko orodje, najboljše orodje za rokodelce in vse vrste poljedelskih strojev.

GRİČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah šte. 9

priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavratnice.

Zlasti opozarjata na nepremočna lodnasta oblačila in plašče za turiste

Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju.

Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastonj.

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

IVAN SOKLIC

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo klobukov, posebno lodnastih za hribolazce in lovce iz
tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov.
Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

AVGUST AGNOLA,

Najnižje cene.

steklar v Ljubljani na Dunajski cesti št. 13.

Najnižje cene.

Velika zaloga stekla, porcelana, zrcal, okvirov in vseh drugih v steklarstvu spadajočih predmetov.

LJUBLJANA

→ J. LOZAR ←

Mestni trg št. 7.

priporoča svojo bogato zalogo turistovskih srajc, turistovskih, kole-sarskih in lovskih dokolenic, lovskih volnenih jopičev, zimskih in letnih nogavic, zavratnic itd. Fino moško perilo in spodnja obleka.

Nahrbtniki po 5 K komad. — Članom „Slov. plan. društva“ znižane cene.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice

v Ljubljani, v Franciškanskih ulicah št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo reelno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

FOTOGRAFIJA

je gotovo najlepša in najkratkočasnejša zabava!

Fotografski aparati

in sploh vsi drugi v fotografsko stroko spadajoči predmeti za amaterje in za strokovnjake so vedno v največji zalogi na razpolago.

Pouk v fotografiranju za novince preskrbim sam in brezplačno.

Centki so vedno brezplačno na razpolago.

Dalje priporočam svojo tovarniško zalogo papirja ter pisalnih in risalnih potrebščin.

JOS. PETRIČ.

V Ljubljani, na sv. Petra cesti št. 4.

ADOLF HAUPTMANN

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41.

Tovarna oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

— Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov. —